

Mennesker ikke her sagt noget? Saa snart der skal lovgives om ydre Ting, er det som Verden ikke stod til Paaske, men de burde dog vide, at til Velsignelse for Herrens Menighed og ogsaa for det Folk, vi bo imellem, gælder det særlig, at Herrens Navn holdes i Ære. — Der er ogsaa en anden Side af Sagen, som jeg har lyttet efter, at der skulde blive talt om; det er Forholdet ved Nadverbordet. Det er skønt sagt og godt gjort, at der er blevet Frihed ved Daaben, saa at man ikke længere har den tvungne Daab. Her er Folkekirken enig med Herrens Menighed. Men ved Nadverbordet er der noget at ordne. Kirkemyndighederne og alle vaagne Mennesker skulle være enige om at sige til Regering og Rigsdag: Maa vi ikke nok faa lidt bedre Rum her, for der er Fare for Livet. Lad mig nævne et Eksempel. Det er nu ordnet saaledes i Folkekirken, at et Menneske, et Barn ikke maa gaa til Alters, før det er fyldt 14 Aar, og før det er udkrevet af Skolen. Og dersom en Præst alligevel vover at gaa lidt uden for den Regel, bliver han smidt ud af Folkekirken. Dette er blevet gjort, men de aandelig vaagne Mennesker burde dog huske og aldrig glemme, at Herren har sagt: „Uden I æde mit Kød og drikke mit Blod have I ingen Del i mig. Æder og drikker alle deraf“. Han har aldrig gjort Undtagelser. Hvem har sat denne Skranke? Er det gamle Morten Luther? Nej, han har ikke gjort det, og det har aldrig før 1736 været Skik i Herrens Menighed, heller ikke i Danmark. Først da fik man dette lavet. Det kunde være morsomt at se eller høre, hvorledes man stiller sig dertil. Jeg skal med Formandens Tilladelse læse op et Par Linier af, hvad Sjællands første lutherske Biskop Peder Palladius siger om disse Sager. Han siger: „Derfor maa det jo være Dig en stor Skam for Gud og alle hans Engle, om Du est noget evnendes med Tyende udi din Gaard, om der gaar nogen Søndag eller hellig Dag over dit Hoved, at der skal ej nogen findes af dine at gaa til Sakramentet: nu Du selv, nu din Hustru, din Svend, din Mø, din Dreng, din Pige, dit Barn, saa tidlige som en er sex eller syv Aar gammel og kan sin Børnelærdom. „Lader de smaa Børn komme til mig.“ Det er Udtalelser af Sjællands daværende Biskop. Nu er det sikkert nok, at stod han nu i den danske Folkekirke, saa blev han smidt ud. — Her er altsaa et stort kristeligt Misforhold, som aandelig vaagne og alvorlige Mennesker maa tænke over. Herren har aabnet

sit Bord, Luther har aabnet Bordet, men her har man lukket det. En Valgmenighedspræst tog en Gang en lille troende Pige til Alters, som var 13½ Aar, og hvad gjorde Myndighederne saa? Saa smed de ham ud af Folkekirken og sagde til de 2—3,000 Mennesker, der hørte til hans Menighed: Hvis I ville beholde den Præst, komme I til at danne en Sekt uden for Folkekirken, saa herut med Eder alle til Hobe! Der er her Tale om en Valgmenighed, som selv har valgt sin Præst, selv bygget sin Kirke, og som gerne vil være inden for Folkekirken, og de kunne ikke se og kunne endnu ikke se, at de have begaaet nogen Brøde, hverken mod den kristne Lære eller mod Luthers Lære, men desuagtet smides de ud af Folkekirken, skønt de have Herrens Ord og Luthers Lære med sig. Det har Kirkestyrelsen ikke haft noget at sige til og har heller ikke nu i Dag noget at sige til, men det faar saa at være, selv om det er sørgeligt. Men de, som kunne forlange at sige noget, som have Mund og Mæle, ere de aandelig vaagne Mennesker, men her har der været underligt stille, man bliver i den gamle ukristelige Skure. Jeg vil haabe, at den nuværende Kultusminister ikke glemmer det, men at han, selv om der er mange tavse, ser at faa dette Misforhold ordnet jo før jo bedre. Der vil være mange, som ville komme til at sige, efterhaanden som de blive aandelig vaagne: Ja, Herrens Ord ved Døbefont og Nadverbord frem for alt i Ære, saa faar det gaa end, som det kan.

Dermed har jeg hovedsagelig sagt, hvad jeg her har at sige. Jeg vil altsaa slutte med det Ønske, at disse Lovforslag dog kunne vinde Yndest ogsaa hos dette høje Ting, saaledes at de naa igennem og blive til Lov. Jeg er sikker paa, at de, naar man kommer til at kende dem, ville blive tagne imod med Taknemmelighed og blive til Velsignelse for Folket.

Jeg maa jo nok pege paa et endnu, skønt det kommer senere til Behandling, det er den store Sidebygning om Kirkens Brug og Valgmenigheders Dannelse. Der er saa god og rummelig en Sidebygning for alle af Vorherres Venner og Folkekirkens Venner, saa at de, hvis de ikke kunne faa Plads i den gamle Kirke, hvis Præsten ikke tiltaler dem, eller der er Forhold, der ikke ere efter deres Ønske, kunne paa en saare let Maade faa det ordnet anderledes og langt lettere end vi andre, der selv have maattet bygge Kirke, lønne Præsten osv. Nu er det ordnet anderledes nemt, og derfor synes jeg, at aandelig